

Quicksan Ecologie

11 november 2020 - Versie 2.0

Autorisatieblad

Quickscan ecologie: nieuwbouw onderstation Lunteren

Quickscan Ecologie

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Langezaal HFM (Hugo)	✓	10-11-2020
Gecontroleerd door	Veen, I van	✓	10-11-2020
Vrijgegeven door	Breeje, HI den	✓	11-11-2020

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Samenvatting

Uit de quickscan komen de volgende bevindingen:

- Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden treden niet op. Hetzelfde geldt voor gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland en gebieden die onder de provinciale verordening vallen;
- In het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Wel zijn huismussen waargenomen buiten het plangebied. De huismussen broeden dichtbij het plangebied, echter vormt het plangebied geen essentieel leefgebied;
- Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet benodigd;
- Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet benodigd;
- Beschermde houtopstanden zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Nadere stappen m.b.t. tot houtopstanden zijn niet benodigd.

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Locatie	3
1.3 Activiteiten	4
1.4 Wettelijk kader	4
1.5 Doel	5
2 Methode	6
2.1 Beschermde gebieden	6
2.2 Beschermde soorten	6
2.3 Beschermde houtopstanden	7
3 Resultaten	8
3.1 Beschermde gebieden	8
3.1.1. Natura 2000-gebieden	8
3.1.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)	9
3.1.3. Groene ontwikkelingszone	9
3.2 Beschermde soorten	9
3.2.1. Vaatplanten	10
3.2.2. Vogels	10
3.2.3. Grondgebonden zoogdieren	11
3.2.4. Vleermuizen	12
3.2.5. Reptielen	14
3.2.6. Amfibieën	14
3.2.7. Vissen	15
3.2.8. Ongewervelden	15
3.3 Houtopstanden	15
4 Conclusie	16
4.1 Beschermde gebieden	16
4.2 Beschermde soorten	16
4.2.1. Nader onderzoek	17
4.2.2. Maatregelen	18
4.3 Houtopstanden	18
5 Bronnen	19
Colofon	20
Bijlage I Wet- en regelgeving	2
Wet natuurbescherming (Wnb)	2
Natuurnetwerk Nederland (NNN)	7

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanwege de groei van het aantal treinreizigers op de Valleilijn wil Connexxion, op verzoek van de provincie Gelderland, met gekoppelde treinstellen gaan rijden op het traject Barneveld Noord – Ede Wageningen. Om gelijktijdig vertrek van twee gekoppelde treinen in twee rijrichtingen mogelijk te maken dient een nieuw onderstation aangelegd te worden. Hiervoor heeft ProRail Movares gevraagd om een quickscan ecologie uit te voeren. Ook is Movares gevraagd om een voorstel te doen voor bovenwettelijke maatregelen die biodiversiteit rondom het onderstation stimuleren.

1.2 Locatie

Het plangebied bevindt zich in Lunteren in de gemeente Ede te Gelderland, net ten zuiden van Barneveld (Figuur 1) en bestaat uit een grasveld gelegen tussen het spoor en de Hessenweg. Het plangebied wordt begrensd door een koeienboerderij (Hessenweg 153) aan de noordzijde, de Hessenweg aan de oostzijde en het spoor aan de westzijde. Tussen spoor en het plangebied ligt een greppel en tussen de Hessenweg en het plangebied staan enkele bomen. In Figuur 2 zijn het plangebied en de omgeving afgebeeld. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische bedrijven en bijbehorende weilanden met her en der zeer kleine houtwallen.

Figuur 1: Locatie van het plangebied ter hoogte van de Hessenweg in Lunteren, net ten zuiden van Barneveld.

Figuur 2: Het plangebied gelegen tussen de Hessenweg en het spoor.

1.3 Activiteiten

De geplande activiteiten is het bouwen van een nieuw onderstation. Uitgangspunt hierbij voor voorliggende toetsing is dat de aanwezige bomen en greppel ongemoeid blijven.

1.4 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (Wnb), onderdelen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden;
- Provinciaal beleid (provinciale Verordening): beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN), verbindingszones en de Groene Ontwikkelingszone in de provincie Gelderland.
- Voor de effectbeoordeling is uitgegaan van de Minister van LNV als bevoegd gezag (artikel 1.3 in het Besluit natuurbescherming). In artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming is aangegeven in welke gevallen de Minister van LNV bevoegd gezag is. Dit is onder andere het geval indien het om een hoofdspoorweg gaat als

bedoeld in de Spoorwegwet. De werkzaamheden aan het onderstation, welke onderdeel uitmaakt van een hoofdspoorweg, vallen daarmee onder het bevoegd gezag van het ministerie van LNV.

Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1.

1.5 Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur zoals hierboven aangegeven. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee middels een bureaustudie en biotoopverkenning een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig? En is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen? Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

2 Methode

Hieronder bespreken we de gehanteerde methoden voor het onderzoek naar beschermde gebieden en beschermde soorten.

2.1 Beschermde gebieden

Mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden in de omgeving worden middels deze quickscan verkend. Beschermde gebieden die zijn meegenomen in deze quickscan omvatten: Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gebieden die behoren tot de Groene Ontwikkelingszone in provincie Gelderland. Hierbij zijn brongegevens van de provincie Gelderland gebruikt.

Voor de effectbepaling is gekeken naar ruimtebeslag op beschermde gebieden en, indien relevant, naar mogelijke indirecte effecten. Indirecte effecten zijn bijvoorbeeld verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring. Voor Natura 2000-gebied is ook aangegeven of er vervolgstappen nodig zijn vanwege stikstofdepositie. Voor alle natuurgebieden is onderzocht of ze ook externe werking kennen. Dat wil zeggen dat de bescherming van het gebied ook bij activiteiten rondom het natuurgebied geldt. Dit is aan de orde voor de Natura 2000-gebieden. De provincie Gelderland past met betrekking tot het NNN geen externe werking toe.

Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de ‘nee, tenzij-procedure’ voor NNN-gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Een inventarisatie naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming, is uitgevoerd. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen vijf jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd. Als zoekgebied is een afstand van twee kilometer tot het plangebied gehanteerd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten met een jaarrond beschermd nest meegenomen. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden verstoord of vernietigd als het nest in gebruik is.

Oriënterend veldbezoek

Het oriënterend veldbezoek van een quickscan ecologie kan het hele jaar door worden uitgevoerd omdat het in eerste instantie gaat om een verkenning van geschikte biotopen voor beschermde soorten in het plangebied. Een veldecoloog van Movares heeft op 10 augustus 2020 het plangebied bezocht. Tijdens het veldbezoek is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren in (de omgeving van) het plangebied. Tijdens de inspectie is ook een biotoopbeoordeling uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte biotopen en essentiële landschappelijke functies voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of nader/ aanvullend onderzoek nodig is. Indien een soort aanwezig is binnen het plangebied en er sprake is van negatieve effecten, is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

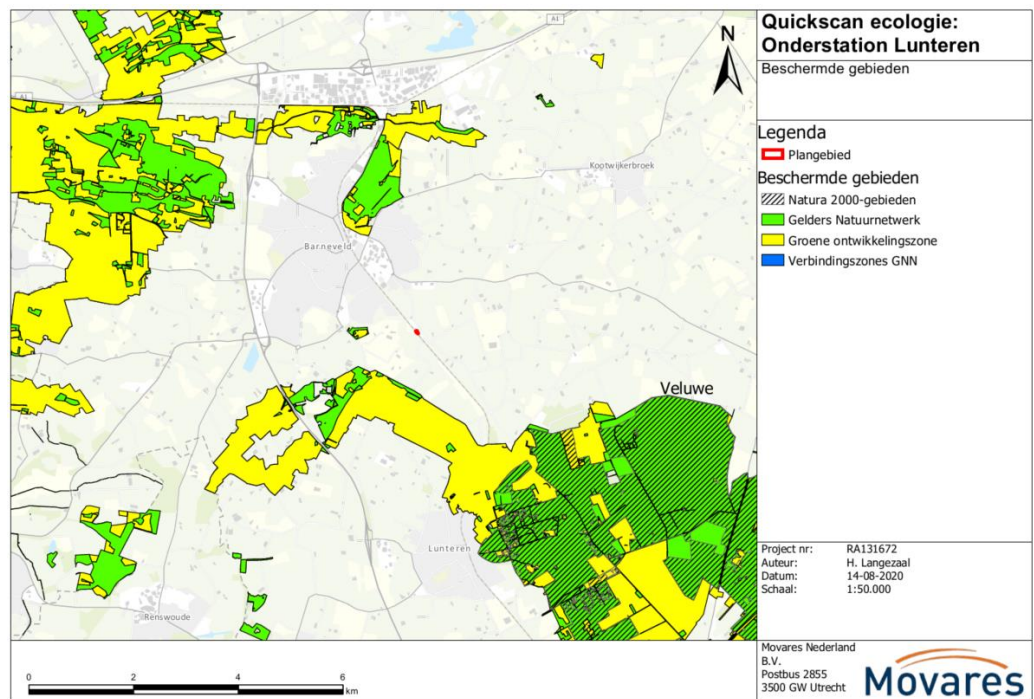
2.3 Beschermde houtopstanden

Mogelijke raakvlakken van de voorgenomen werkzaamheden met houtopstanden zijn in kaart gebracht. Hierbij is in eerste instantie getoetst of omwille van de ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden geroooid of gevelde dienen te worden. Indien er sprake is van verwijderen van houtopstanden, is bepaald of de betreffende houtopstanden vallen onder het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming onderdeel houtopstanden. Er is aangegeven of en welke vervolgstappen er nodig zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden in relatie tot dit beschermingsregime.

3 Resultaten

3.1 Beschermde gebieden

In Figuur 3 is de ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Figuur 3: Beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied (rood).

3.1.1. Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Natura 2000-gebied Veluwe en ligt op een afstand van ongeveer 2.850 meter ten opzichte van het gebied.

Ruimtebeslag

Het aanleggen van het onderstation leidt niet tot ruimtebeslag op het Natura 2000-netwerk. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe ligt op een afstand van tenminste 2.850 meter. Directe negatieve effecten als gevolg van oppervlakteverlies zijn daarmee uitgesloten.

Verstoring

Gezien de afstand tot het Natura 2000-netwerk kunnen indirecte effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van storingsfactoren zoals geluid, trillingen en licht worden uitgesloten.

Stikstofdepositie

Binnen het Natura 2000-gebied Veluwe zijn stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van soorten aanwezig. Dit zijn bijvoorbeeld de habitattypen Oude Eikenbossen (H9190) en Zandverstuivingen (H2330). Tijdens de

aanlegwerkzaamheden wordt gebruik gemaakt van materieel dat uitstoot van stikstof veroorzaakt. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied kan niet op voorhand met zekerheid worden uitgesloten dat er een toename plaatsvindt in de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen. Er zijn geen richtlijnen die op voorhand gebruikt kunnen worden om uit te sluiten dat er negatieve effecten op habitattypen optreden als gevolg van tijdelijke toename in emissie van stikstof. Om deze reden is een projectspecifieke stikstofberekening uitgevoerd¹. Uit de berekening komt naar voren dat als gevolg van het project een tijdelijke depositie van 0,01 mol per hectare per jaar plaats zal vinden. Als algemene standaard wordt voor dergelijke kleine bijdrages het volgende uitgangspunt gehanteerd.

In de aanlegfase van een project wordt materieel ingezet dat slechts tijdelijk stikstofemissie veroorzaakt. Een project met alléén kleine tijdelijke deposities in de aanlegfase kleiner dan of gelijk aan 0,05 mol stikstof per hectare per jaar gedurende maximaal 2 jaar (of een equivalent hiervan) is in beginsel niet vergunningplichtig voor het aspect stikstofdepositie. In beginsel geldt deze lijn voor alle vormen van tijdelijke emissies in de aanlegfase, in de praktijk zal dit met name mobiele werktuigen en de aan- en afvoer van materiaal en materieel betreffen.

Indien de stikstofdepositie in de aanlegfase groter is dan 0,05 mol stikstof per hectare per jaar gedurende maximaal 2 jaar of er is sprake van een depositiebijdrage in de gebruiksfase op een door stikstof overbelaste locatie in een Natura 2000-gebied, dan kan wel sprake zijn van een vergunningplicht op het gebied van stikstof.

In voorliggend project betreft de stikstofdepositie 0,01 mol stikstof per hectare per jaar gedurende 1 jaar en blijft hiermee dus ruim onder de gestelde 0,05 mol stikstof per hectare per jaar gedurende 2 jaar. Het betreft ook een tijdelijke bijdrage in de aanlegfase die afkomstig is van werktuigen en aan- en afvoer van materiaal en materieel. Hiermee kan gesteld worden dat het project in beginsel niet vergunningplichtig is.

3.1.2. *Natuurnetwerk Nederland (NNN)*

Op een afstand van 930 meter ten westen en zuidwesten van het plangebied bevinden zich terreinen die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft bestaande gebieden behorend tot het Gelders Natuurnetwerk (GNN).

De aanleg van het onderstation leidt niet tot ruimtebeslag op het NNN. Gezien de aard van de werkzaamheden en afstand van tenminste 930 meter kunnen negatieve effecten als gevolg van verstoring en verontreiniging worden uitgesloten. De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd.

3.1.3. *Groene ontwikkelingszone*

De aanleg het onderstation leidt niet tot ruimtebeslag op gebieden behorend tot de Groene Ontwikkelingszone. De dichtstbijzijnde afstand tot deze gebieden is 930 meter.

3.2 *Beschermde soorten*

In deze paragraaf wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke

¹ Veen, I., 2020. Adviesnota: Stikstofonderzoek – realisatie onderstation Hessenweg Lunteren. RA131672, B85-IVE-KA-2000161. Movares, Utrecht

effecten die door de werkzaamheden op kunnen treden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing).

3.2.1. Vaatplanten

Resultaten bureaustudie

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde soorten planten bekend.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. Het veldbezoek is begin augustus uitgevoerd, een periode die redelijk geschikt is om een aantal beschermde soorten te identificeren. Op basis van biotoop worden in het plangebied geen beschermde soorten verwacht. De vegetatie binnen het plangebied zelf bestaat uit kort gemaaid engels raaigras. De vegetatie in de eerste twee meter van de spoorzone bestaat uit laagblijvende kruiden van een droog en voedselarm/matig voedselrijk milieu zoals hazenpootje, jakobskruid en klein streepzaad. Beschermde soorten zijn hier niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Kale grond waar beschermde pioniersoorten zich kunnen vestigen is ook niet aanwezig. De greppels hebben een voedselrijker en vochtiger karakter dan de spoorberm en daar groeien soorten zoals grote kattenstaart, haagwinde, moerasandoorn, braam, wilg en riet. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit weilanden en percelen waar mais op wordt geteeld.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er zijn geen beschermde soorten vaatplanten aanwezig. Negatieve effecten op deze soortgroep worden niet verwacht. Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.2.2. Vogels

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel (Tabel 3.1) zijn de beschermde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.1: Vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, Augustus 2020.

Soort	Categorie Wnb
Steenuil	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geen geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. Net buiten het plangebied is wel geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. Het gaat om ruigte struweel en bomen in de directe omgeving

van het plangebied. Diverse algemene vogelsoorten zoals houtduif en koolmees zijn tijdens het veldbezoek waargenomen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn rondom het plangebied huismussen waargenomen. Deze nestelen naar alle waarschijnlijkheid in de boerderij en het woonhuis van de Hessenweg 168. Het plangebied is ongeschikt als broedplaats voor huismussen en andere vogels met jaarrond beschermd nest. Ten eerste zijn er in het plangebied geen horsten in bomen aangetroffen die een nestplaats kunnen bieden voor boombewonende soorten. Ten tweede staat er geen bebouwing op de geplande locatie van het onderstation. Wel vormt de omgeving van het plangebied leefgebied voor huismussen. Het gras en de direct aangrenzende vegetatie van het plangebied zelf vormt geen essentieel foerageergebied voor de huismus. De omringende ruigte en bosschages met daarin wilg, braam en populier vormen wel belangrijk foerageergebied voor huismussen, met name in de broedperiode. Echter liggen deze groenstructuren op voldoende afstand van het plangebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geen broedbiotoop aanwezig voor algemene soorten broedvogels, maar wel in de direct aangrenzende vegetatie. Naar verwachting dient er geen vegetatie verwijderd te worden. Mocht dit wel zo zijn dan geldt het volgende: het vernietigen van bewoonde nesten is verboden conform Wnb artikel 3.1. Dit geldt ook voor het zodanig verstoren van bewoonde nesten dat vogels hun nest verlaten.

Om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in en rond het plangebied broedende vogels aanwezig zijn en bepalen of de uit te voeren werkzaamheden eventueel aanwezige broedende vogels verstoren. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn in het plangebied geen horsten in bomen aangetroffen die nestplaats kunnen bieden aan vogels met jaarrond beschermde nesten. In het plangebied worden daarom geen nesten van jaarrond beschermde vogels verwacht. Momenteel is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied. Wel broeden er huismussen in de directe omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op jaarrond beschermde vogels kunnen echter worden uitgesloten. Hierbij dienen de ruigte en bosschages in de omgeving met daarin wilg, braam en populier wel gehandhaafd te blijven.

3.2.3. Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel (*Tabel 3.2*) zijn de beschermde grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.2: Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, Augustus 2020.

Soort	Categorie Wnb
Egel	AV
Haas	AV
Vos	AV

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Groenstructuren en bosschages zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De directe omgeving van het plangebied bevat wel greppels, ruigte en bosschages waar zich algemene soorten als egel en vos kunnen bevinden. Dit zijn door de ministerie van LNV algemeen vrijgestelde soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Er worden binnen het plangebied geen soorten grondgebonden zoogdieren verwacht die niet algemeen zijn vrijgesteld door het ministerie van LNV. Het plangebied bestaat namelijk uit open terrein waar opgaande begroeiing afwezig is en geen dekking bestaat. Ook vormt het geen essentieel foerageergebied voor zoogdieren. Greppels gelegen tussen spoor en het plangebied kunnen door zoogdieren als verbindingroute tussen geschikte leefgebieden worden gebruikt. Echter wordt de greppel niet aangetast door de werkzaamheden.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is ongeschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren. Aangrenzende greppels en ruigtes zijn wel geschikt voor algemene grondgebonden zoogdieren. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door het ministerie van LNV bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

3.2.4. Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel (Tabel 3.3) zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.3: Beschermde vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, Augustus 2020.

Soort	Categorie Wnb
Gewone dwergvleermuis	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Het oriënterende veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden waardoor geen actieve vleermuizen konden worden waargenomen. Wel is zo goed als mogelijk biotoopinformatie verzameld om de aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

Vleermuizen foerageergebied

De aangrenzende bomen, bomenrijen en ruigtes vormen potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Een gedeelte van het potentiële foerageergebied zal door ruimtebeslag verdwijnen. Echter blijft voldoende foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied bewaard. Denk hierbij aan bosschages, ruigtes en bomenrijen. Het gaat daarom niet om essentieel foerageergebied.

Vleermuizen vliegroutes

De omgeving van het plangebied is mogelijk geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Aan de Hessenweg ligt een bomenrij welke mogelijk een doorgaande verbinding zorgt. De verwachting is dat vleermuizen verblijfplaatsen in boerderijen kunnen hebben en de bomenrij als verbinding tussen verblijfplaats en foerageergebied kunnen gebruiken. In de omgeving zijn weinig alternatieven voorhanden, het betreft daarom mogelijk een essentiële vliegroute

Vleermuizen verblijfplaatsen

Aangrenzend aan het plangebied staan enkele bomen. Hierin bevinden zich geen holtes. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen daarmee worden uitgesloten. Bebouwing is niet aanwezig in het plangebied. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten kunnen daarmee ook worden uitgesloten.

Effectbespreking en vervolgstappen

Vleermuizen foerageergebied

Door de werkzaamheden kan er tijdelijk ruimtebeslag zijn op foerageergebied van vleermuizen. Er blijft echter voldoende foerageergebied in de directe omgeving van de plangebieden bewaard. Denk hierbij aan bomenrijen, ruigtes, tuinen en open gebieden in de omgeving van het plangebied. Het gaat daarom niet om essentieel foerageergebied.

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen wel negatieve effecten door verstoring door licht optreden. Deze effecten kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de groenstructuren onverlicht blijven.

Vleermuizen vliegroutes

In de directe omgeving van het plangebied zijn lijnvormige structuren aanwezig in de vorm van bomenrijen. In de omgeving van het plangebied zijn geen alternatieve vliegroutes aanwezig. Echter worden er geen bomen gekapt als gevolg van de werkzaamheden en wordt de vliegroute niet onderbroken. Aan de oostzijde van de Hessenweg staat jonge aanplant van bomen. Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door enkele grotere bomen. Deze worden niet gekapt. Van een onderbreking in de vliegroute is dus geen sprake. De functionaliteit van de vliegroute wordt hiermee

niet aangetast. Door de voorgenomen werkzaamheden kan de functionaliteit van de vliegroute negatief beïnvloed worden wanneer gebruikt wordt gemaakt van nachtelijke verlichting. Deze effecten kunnen voorkomen worden wanneer niet wordt gewerkt tussen zonsondergang en zonsopkomst. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de bomenrijen onverlicht blijven.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied staan geen bomen en geen gebouwen met geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen nodig.

3.2.5. Reptielen

Resultaten bureaustudie

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van reptielen bekend.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van biotoop en verspreiding worden er geen beschermde reptielen verwacht. Het plangebied is te open en de spoorzone bevat weinig mogelijkheden voor schuilplaatsen. Daarnaast is mogelijk foerageerbied in de spoorzone heel erg beperkt.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er worden geen beschermde soorten reptielen in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde reptielen worden hiermee niet verwacht.

3.2.6. Amfibieën

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel (Tabel 3.4) zijn de beschermde soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.4: Beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, Augustus 2020.

Soort	Categorie Wnb
Bastaardkikker	AV
Bruine kikker	AV
Gewone pad	AV
Kleine watersalamander	AV

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb), H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen het ministerie van LNV een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Er zijn geen watergangen aanwezig binnen het plangebied die geschikt zijn als leefgebied voor amfibieën. Ook zijn geen overwinterlocaties van soorten amfibieën aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat er algemeen vrijgestelde soorten amfibieën, zoals gewone pad, in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied zelf is te open als leefgebied voor amfibieën.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied en met name de directe omgeving is geschikt voor algemene soorten amfibieën, zoals de gewone pad. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door het ministerie van LNV bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij water wordt gedempt, grond wordt verzet of vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Overige niet algemeen vrijgestelde amfibieën worden niet verwacht binnen het plangebied.

3.2.7. Vissen

Resultaten bureaustudie

In omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van vissen bekend.

Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Ook in de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt leefgebied voor vissen aanwezig. Aanwezigheid van vissen wordt daarmee uitgesloten.

Effectbespreking en vervolgstappen

Negatieve effecten op deze soortgroep worden niet verwacht. Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.2.8. Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden bekend.

Resultaten veldbezoek

Er zijn geen waardplanten of geschikt biotoop voor waardplanten van streng beschermde vlinders aangetroffen. Ook is geen biotoop aanwezig voor beschermde libellen. Er zijn ook geen watergangen aanwezig die geschikt zijn als leefgebied voor bijvoorbeeld de platte schijfhoren.

Effectbespreking en vervolgstappen

Negatieve effecten op deze soortgroep worden niet verwacht. Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.3 Houtopstanden

Houtopstanden zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Er zijn daarom geen verdere acties in het kader van beschermde houtopstanden noodzakelijk.

4 Conclusie

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe bevindt zich op een afstand van ongeveer 2,8 kilometer afstand. Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Met betrekking tot stikstofdepositie is een projectspecifieke berekening uitgevoerd. Een tijdelijke kleine bijdrage van 0,01 mol per hectare per jaar in stikstofdepositie wordt verwacht, maar deze zijn in beginsel niet vergunningplichtig.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Als gevolg van de werkzaamheden vindt geen ruimtebeslag plaats op het NNN. Gezien de aard van de werkzaamheden en afstand van tenminste 930 meter worden indirecte negatieve effecten zoals verstoring en verontreiniging op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN eveneens uitgesloten. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd.

Groene Ontwikkelingszone

Als gevolg van de werkzaamheden vindt geen ruimtebeslag plaats op gebieden die behoren tot de Groene Ontwikkelingszone. Negatieve effecten op belangrijke weidevogelgebieden kunnen gezien de afstand en het type werkzaamheden worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

4.2 Beschermde soorten

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen die geschikt is voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels en vleermuizen.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of er nader onderzoek nodig is en mogelijk een ontheffing nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 4.1: Conclusies en aanbevelingen over beschermde soorten (Wet natuurbescherming).

Soortgroep	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>Vaatplanten</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Algemene Broedvogels</i>	Ja	Nee	Nee, mits maatregelen worden genomen om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen
<i>Vogels met jaarrond</i>	Ja, huismus	Nee, niet binnen	Nee, geen verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied binnen

Soortgroep	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>beschermde nesten</i>		plangebied aanwezig	plangebied.
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Ja, het plangebied vormt leefgebied voor vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zoals egel en vos	Nee	Nee, het betreffen door het ministerie van LNV algemeen vrijgestelde dieren. Er dient wel rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vleermuizen foerageergebied</i>	Nee, het betreft geen essentieel foerageergebied	Nee	Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen onverlicht blijven.
<i>Vleermuizen vliegroutes</i>	Ja, de omgeving van het plangebied maakt mogelijk deel uit van een essentiële vliegroute.	Nee, de vliegroute wordt niet onderbroken door de kap van bomen	Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend (o.a. bomen) onverlicht blijven.
<i>Vleermuizen verblijfplaatsen</i>	Ja, mogelijke verblijfplaatsen in boerderijen rondom het plangebied	Nee, geen verblijfplaatsen binnen het plangebied	Nee
<i>Reptielen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Amfibieën</i>	Ja, het plangebied vormt leefgebied voor vrijgestelde amfibieënsoorten zoals bruine kikker en gewone watersalamander	Nee	Nee, het betreft door het ministerie van LNV algemeen vrijgestelde dieren. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vissen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	Nee

4.2.1. Nader onderzoek

Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet benodigd op basis van de resultaten van deze quickscan.

4.2.2. Maatregelen

Om negatieve effecten op algemeen beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

Soortgroep	Maatregel
Algemene broedvogels	- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige op het gebied van broedvogels worden gecontroleerd of broedende vogels in de nabijheid van het plangebied aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen, het gaat om een broedgeval ongeacht de datum. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden .
Grondgebonden zoogdieren & Amfibieën	- Om effecten op algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën met vrijstelling zoveel mogelijk te beperken dienen werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd, of grond wordt verzet, van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Deze maatregel valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).
Vleermuizen foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen	- Om mogelijke indirecte effecten als verstoring door licht op naast gelegen foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes te voorkomen dient gewerkt te worden tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen.

4.3 Houtopstanden

Houtopstanden zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Verdere acties in het kader van beschermde houtopstanden zijn niet benodigd.

5 Bronnen

Nationale Databank voor Flora en Fauna (10 augustus 2020)

Soortenstandaard Huismus, december 2011. Dienst regelingen. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.

Van Breugel, P. 2012. Nesthulp voor solitaire bijen en wespen. Entomologische berichten 72 (1-2).

Colofon

Opdrachtgever ProRail B.V.

Uitgave Movares Nederland B.V.

Kennislijn Omgeving en Processen
groep Omgeving en Conditionering: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
3511 SX Utrecht

Telefoon 0614328455

Ondertekenaar Hugo Langezaal
Adviseur ecologie

Projectnummer RA131672

Kenmerk B85-HLA-KA-2000024

© 2020, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I Wet- en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Wet
natuurbescherming
(Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend.

Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Het doel van het PAS was het beschermen van stikstofgevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk bleven. Projecten waren vanuit de Wet natuurbescherming vergunbaar onder verwijzing naar de passende beoordeling die onder het PAS was opgesteld. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wet natuurbescherming. De Afdeling is van oordeel dat de passende beoordeling die aan het PAS ten grondslag ligt, niet voldoet aan de eisen die de Habitatrictlijn daaraan stelt. Ook is de Afdeling van oordeel dat de grens-, drempel- of afstandsgrenswaarden die voorzagen in een uitzondering op de vergunningplicht, niet rechtmatig waren. Het gevolg is dat plannen en projecten door middel van een afzonderlijke projectspecifieke onderbouwing moeten aantonen dat stikstofdepositie als gevolg van het plan of project niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Wanneer dit niet mogelijk is moet middels mitigerende maatregelen of interne/externe saldering worden gekeken of negatieve effecten kunnen worden weggenomen. Wanneer er alsnog negatieve effecten overblijven dient de ADC-toets te worden doorlopen. Dit betekent dat moet worden aangetoond dat er geen Alternatief is met minder schadelijke effecten voor Natura 2000-gebieden, er een Dwingende reden van groot openbaar belang is en dat er Compenserende maatregelen worden getroffen voor Natura 2000-gebieden.

Soortbescherming

De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrictlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) ‘andere soorten’ (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);

- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10. Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van LNV hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten zoogdieren en soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wet natuurbescherming. Binnen de Wet natuurbescherming worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wet natuurbescherming wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is volgens artikel 4.1 niet van toepassing bij:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgesteld grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed
- f. uit populieren of wilgen bestaande
  1. wegbeplantingen
  2. beplantingen langs waterwegen, en
  3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- g. het dunnen van een houtopstand
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
  1. ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
  2. Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken brede dan twee meter, en
  3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

De Wet natuurbescherming stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is. De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Ook kan de bescherming van een houtopstand zijn opgenomen in de planregels bij een bestemmingsplan. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd naar de bepalingen in de APV en naar de planregels in het bestemmingsplan te worden gekeken. In verband met de bepalingen uit de APV en/of het bestemmingsplan kan volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies. Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

‘Nee, tenzij’-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.